

**PROJEKT TECHNICZNY
BRANŻA SANITARNA**

NAZWA INWESTYCJI:	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ
ADRES INWESTYCJI	BOŻANKA, DZ. NR 61/3, OBRĘB BOŻANKA GMINA TRZEBIELINO
IDENTYFIKATOR DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	220109_2.0001.61/3
INWESTOR	Gmina Trzebielino ul. Wiejska 15 77-235 Trzebielino
NAZWA I ADRES JEDNOSTKI PROJEKTOWEJ	 ARCH-ERS Pracownia Projektowa Sp. z o.o. 77-200 Miastko, Przęsin 20M, tel. 662 011 397; NIP: 842-177-13-48

KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO: IX

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

FUNKCJA I ZAKRES:	IMIĘ I NAZWISKO:	SPECJALNOŚĆ I NUMER UPRAWNIEŃ:	DATA OPRACOWANIA:	PODPIS:
PROJEKTANT:	mgr inż. Magdalena Swiontek Brzezinska	Sieci, instalacje i urządzenia cieplne, wentylacyjne, gazowe, wodociągowe i kanalizacyjne nr upr. POM/0086/PBS/22	29.03.2024 r.	

Egz. Nr ....

Przęsin, 29.03.2024 r.

SPIS TREŚCI

1. DANE OGÓLNE	3
2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	3
3. INFORMACJE OGÓLNE	3
4. INSTALACJE	3
4.1. Instalacja wodociągowa.....	3
4.2. Instalacja kanalizacji sanitarnej	5
4.3. Instalacja grzewcza.....	5
4.4. Powietrzna pompa ciepła.....	7
5. INSTALACJE ZEWNĘTRZNE	10
5.1. Zewnętrzna instalacja zbiornikowa	10
5.2. Zewnętrzna instalacja kanalizacyjna	11
5.3. Wykonanie i zabezpieczenie wykopu.....	11
6. UWAGI KOŃCOWE.....	12
CZĘŚĆ RYSUNKOWA.....	13
ZAŁĄCZNIKI.....	2

4

SPIS RYSUNKÓW

Nr rys.	Nazwa rysunku
1Z	Projekt zagospodarowania terenu
1	Rzut parteru z instalacją wodociągową
2	Rzut parteru z instalacją kanalizacyjną
3	Profil zewnętrznej instalacji kanalizacyjnej
4	Rzut parteru z instalacją c.o.
5	Rzut parteru z instalacją wentylacyjną
6	Rzut dachu z instalacją kanalizacyjną i wentylacyjną
7	Przekrój I-I zbiornika PPOŻ z instalacjami
8	Rzut z góry zbiornika PPOŻ z instalacjami
9	Schemat studni wodomierzowej

INSTALACJA WODOCIĄGOWA, KANALIZACYJNA, CENTRALNEGO OGRZEWANIA, WENTYLACJI MECHANICZNEJ ORAZ ZEWNĘTRZNA INSTALACJA ZBIORNIKOWA I KANALIZACYJNA

1. DANE OGÓLNE

Podstawę opracowania stanowią:

- Projekt branży budowlanej,
- Mapa do celów projektowych,
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo Budowlane,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie - tekst ujednolicony 01.01.2019 r. Dz.U.19.1065 stan na 29.03.2024 r.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2.09.2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego - tekst ujednolicony 29.04.2012 r. Dz.U.16.1126 stan na dzień 29.03.2024 r.
- aktualnie obowiązujące normy i przepisy.

2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest wykonanie dokumentacji projektowej branży sanitarnej. Zakres dokumentacji obejmuje opracowanie projektu budowlanego instalacji wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, c.o. i wentylacji mechanicznej dla budynku świetlicy wiejskiej w Bożance.

3. INFORMACJE OGÓLNE

Inwestycja zlokalizowana jest w Bożance na dz. nr 61/3 obr. Bożanka, gmina Trzebielino.

Projektowany budynek będzie jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony.

Woda zimna do projektowanego budynku doprowadzona zostanie z proj. wg odr. oprac. ujęcia wody poprzez projektowaną zewnętrzną instalację wodociągową. Ciepła woda przygotowywana będzie w przepływowych podgrzewaczach wody.

Ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane będą poprzez projektowaną zewnętrzną instalację kanalizacyjną do projektowanego zbiornika bezodpływowego.

Ogrzewanie w budynku zasilane będzie z powietrznej pompy ciepła.

Wentylacja mechaniczna nawiewno-wywiewna z odzyskiem ciepła zasilana będzie centralą wentylacyjną z krzyżowym wymiennikiem ciepła.

4. INSTALACJE

4.1. Instalacja wodociągowa

Przedmiotowy budynek zaopatrywany będzie w wodę z proj. wg odr. oprac. ujęcia wody poprzez projektowaną zewnętrzną instalację wodociągową. Dalsze wprowadzanie wody do budynku i wszystkich punktów czerpalnych zaprojektowano za pośrednictwem przewodów wykonanych z polipropylenu w zakresie średnic 16 – 40 mm. Przewody rozprowadzające wodę w całym budynku prowadzone będą w bruzdach posadzki i ścian, podejścia do przyborów sanitarnych w bruzdach ściennych.

Woda ciepła w budynku przygotowywana będzie w przepływowych podgrzewaczach wody zainstalowanych bezpośrednio przy punktach czerpalnych.

Układ pomiarowy stanowił będzie wodomierz jednostrumieniowy o średnicy wodomierza DN 15, a jego maksymalne ciśnienie pracy to 1,6 MPa oraz $Q_{nom} = 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$. Wodomierz znajdował się

będzie w Pomieszczeniu technicznym w szafce wodomierzowej zainstalowany na konsoli wodomierzowej na przewodzie doprowadzającym wodę do budynku. Przed i za wodomierzem na konsoli wodomierzowej znajdował się będzie zawór odcinający o średnicy DN 25, następnie za konsolą należy umieścić zawór zwrotny, antyskażeniowy DN 25 typ EA. Układ zestawu wodomierzowego wykonać wg schematu w części rysunkowej zgodnie z PN-B-10720:1998.

Przejścia przewodów przez przegrody budowlane należy wykonać w rurach ochronnych wypełnionych szczeliwem trwale elastycznym. Przewody prowadzone w bruzdach ściennych i w warstwie posadzkowej, po wykonanej próbie szczelności, zaizolować termicznie przy użyciu prefabrykowanych tulei izolacyjnych wg:

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał o współczynniku przewodzenia ciepła $\lambda = 0,035 \text{ W/(m}\cdot\text{K)}^{1)}$
1	średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	średnica wewnętrzna od 22 do 35 mm	30 mm
3	średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	przewody i armatura wg lp. 1-3 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	50% wymagań z lp. 1-4
5	przewody ogrzewań centralnych, przewody wody ciepłej i cyrkulacji instalacji ciepłej wody użytkowej wg l.p. 1-3, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	50% wymagań z lp. 1-4
6	przewody wg lp. 1-3 ułożone w podłodze	6 mm

Uwaga:

¹⁾ Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przewodzenia ciepła niż podano w tabeli - należy odpowiednio skorygować grubość warstwy izolacyjnej.

²⁾ Izolacja cieplna wykonana jako powietrznoszczelna.

Wszystkie przybory należy montować zgodnie z zaleceniami producentów i zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami. Przed każdym przyborem stosować zawory odcinające. Rozprowadzenie przewodów instalacji wewnętrznej wykonać zgodnie z częścią rysunkową.

4.1.1. Zapotrzebowanie na wodę

Średnie dobowe zapotrzebowanie na wodę

$$Q_{\text{dśr}} = n \cdot q_j$$

n – liczba użytkowników

- uczestnicy wydarzeń $n = 50$ osób,

q_j – jednostkowe dobowe zapotrzebowanie na wodę dla:

- uczestnicy wydarzeń $q_j = 30 \text{ dm}^3/\text{d}$,

$$Q_{\text{dśr}} = 50 \cdot 30 = 1500 \text{ dm}^3/\text{d}$$

Współczynnik nierównomierności dobowej dla

- zużycia wody na cele bytowe uczestników – $N_d = 1,3$

Maksymalne dobowe zapotrzebowanie na wodę dla

- zużycia wody na cele bytowe uczestników - $Q_{\text{dmax.}} = 1,3 \cdot 1500 = 1950 \text{ dm}^3/\text{d}$

Maksymalne dobowe zapotrzebowanie na wodę

$$Q_{\text{dmax}} = 1950 \text{ dm}^3/\text{d}$$

4.1.2. Dobór wodomierza głównego

Obliczeniowy przepływ wody

$$q = 0,682 (\Sigma q_n)^{0,45} + 0,14$$

Σq_n – suma wypływów z punktów czerpanych

$$q_n = 0,682 (1,12)^{0,45} - 0,14 = 0,58 \text{ dm}^3/\text{s} = 2,09 \text{ m}^3/\text{h}$$

Umowny obliczeniowy przepływ dla wodomierza

$$Q_w = 2q$$

$$Q_w = 2 \cdot 2,09 = 4,18 \text{ m}^3/\text{h}$$

Dobrano wodomierz do wody zimnej DN15 o $Q_{\text{nom}} = 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$ i $Q_{\text{max}} = 4 \text{ m}^3/\text{h}$,

$P_{\text{max}} = 1,6 \text{ MPa}$.

4.2. Instalacja kanalizacji sanitarnej

Odprowadzenie ścieków z budynku odbywało się będzie za pośrednictwem projektowanej zewnętrznej instalacji kanalizacji sanitarnej do zbiornika bezodpływowego. Wewnętrzna instalacja kanalizacyjna wykonana będzie z rur kanalizacyjnych wewnętrznych (szarych) PCV kielichowych i składać się będzie z pięciu pionów kanalizacyjnych o średnicach PCV110, z których część zakończonych zaworami napowietrzającym 1,0 m nad poziomem posadzki, natomiast część wyprowadzonych ponad dach i zakończonych rurą wentylacyjną. Do czyszczenia przewodów kanalizacyjnych służyć będą rewizje zainstalowane na pionach kanalizacyjnych na wysokości nad powierzchnią podłogi, umożliwiające wygodną i sprawną kontrolę.

Poziome odprowadzenie ścieków do przyłącza kanalizacyjnego i studni bezodpływowej odbywało się będzie za pomocą rur PCV kanalizacyjnych ze ścianką litą o średnicach podanych na rysunkach. Podejścia oraz przewody odpływowe poziome prowadzone będą ze spadkiem podanym w części rysunkowej. Podejścia do przyborów wykonane będą w bruzdach ściennych. Przewody odpływowe, odprowadzające ścieki do przyłącza prowadzone będą pod poziomem posadzki na Parterze.

Po zakończeniu robót montażowych całej kanalizacji należy wykonać niezbędne próby szczelności.

4.3. Instalacja grzewcza

4.3.1. Zapotrzebowanie budynku na ciepło do celów grzewczych $Q_{c.o.} = 25,29 \text{ kW}$

Zapotrzebowanie ciepła dla budynku wynosi:

- na cele ogrzewania dla budynku - $Q_{c.o.} = 13,94 \text{ kW}$,

- na cele c.w.u. - $Q_{c.w.u.sr} = 9,43 \text{ kW}$.

- $Q_{c.w.u.max} = 35,82 \text{ kW}$

Wskaźnik strat ciepła odniesiony do powierzchni całego budynku - $\phi_{HL,A} = 92,7 \text{ W/m}^2$.

Wskaźnik strat ciepła odniesiony do kubatury całego budynku - $\phi_{HL,V} = 25,5 \text{ W/m}^3$.

Konstrukcja budynku będzie składała się z przegród jednorodnych o współczynnikach przenikania podanych poniżej:

- drzwi zewnętrzne - $U = 1,3 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$,

- drzwi wewnętrzne - $U = 1,5 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$,

- okno zewnętrzne - $U = 0,9 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$.

Występują również przegrody złożone o następujących współczynnikach przenikania ciepła:

- ściana zewnętrzna - $U = 0,20 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$,

- ściana wewnętrzna - $U = 0,62 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$,

- podłoga na gruncie - $U = 0,30 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$,

- strop nad pomieszczeniami nieogrzewanymi - $U = 0,25 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$,

- dach - $U = 0,15 \text{ [W/(m}^2 \cdot \text{K)]}$.

4.3.2. Rozwiązania projektowe

Projektuje się system ogrzewania wodny, rozdzielaczowy, dwururowy pompowy z rozdziałem dolnym z rozprowadzeniem rurociągów w bruzdach ścian i w posadzce. Źródłem ciepła dla instalacji będzie pompa ciepła powietrze/woda umieszczona w Pomieszczeniu technicznym. Początkowo przewody poprowadzone zostają do rozdzielacza obiegów grzewczych dn25. Ogrzewanie składało się będzie z dwóch obiegów grzewczych osobno dla ogrzewania podłogowego jednej połowy budynku i

ogrzewania podłogowego drugiej części budynku. Wszystkie obiegi będą posiadały parametry pracy 45/35°C.

Pompa obiegowa dobrana dla 1 obiegu to pompa obiegowa dn 25 o parametrach $Q = 0,5 \text{ m}^3/\text{h}$, $H = 5,0 \text{ m}$. Dla 2 obiegu należy zastosować pompę obiegową dn15 o parametrach $Q = 0,15 \text{ m}^3/\text{h}$, $H = 1,0 \text{ m}$. Zastosowano również rozdzielacze c.o. dla 13 i 5 obiegów grzewczych.

4.3.3. Charakterystyka przewodów – prowadzenie i montaż

Projektowane są przewody wykonane z rur zespolonych stabilizowanych o średnicach z przedziału 16 – 32 mm. Przewody doprowadzające czynnik grzewczy do rozdzielaczy c.o. w bruzdach ściennych. Przewody rozprowadzające czynnik grzewczy do grzejników podłogowych przewiduje się prowadzić w bruzdach posadzkowych.

Przejścia przewodów przez przegrody budowlane należy wykonać w rurach ochronnych wypełnionych szczeliwem trwale elastycznym.

4.3.4. Grzejniki i urządzenia grzewcze

Jako elementy grzejne zaprojektowano grzejniki podłogowe z rur PEHD/al/PEHD o średnicy $\varnothing 16 \text{ mm}$, układane, metodą ślimakową, w warstwie posadzkowej, a rozstaw pomiędzy węzownicami, moce oraz długości podano w części rysunkowej.

Podłączenie grzejników wykonać zgodnie z zaleceniami producenta za pomocą zintegrowanej armatury podłączeniowej z zaworami grzejnikowymi wyposażonymi w termoregulatory i zawory powrotne.

4.3.5. Odpowietrzenie instalacji c.o

Odpowietrzenie grzejników podłogowych odbywało się będzie prze rozdzielaczach c.o. Natomiast odpowietrzenie całej instalacji automatycznymi zaworami odpowietrzającymi $\varnothing 15$ umieszczonymi w najwyższych punktach instalacji.

4.3.6. Izolacja termiczna

Przewody rozprowadzające czynnik grzewczy prowadzone w bruzdach ściennych oraz posadzkowych należy izolować termicznie wg:

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał o współczynniku przewodzenia ciepła $\lambda = 0,035 \text{ W/(m}\cdot\text{K)}^1$)
1	średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	średnica wewnętrzna od 22 do 35 mm	30 mm
3	średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	przewody i armatura wg lp. 1-3 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	50% wymagań z lp. 1-4
5	przewody ogrzewań centralnych, przewody wody ciepłej i cyrkulacji instalacji ciepłej wody użytkowej wg l.pl 1-3, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	50% wymagań z lp. 1-4
6	przewody wg lp. 1-3 ułożone w podłodze	6 mm

Uwaga:

¹⁾ Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przewodzenia ciepła niż podano w tabeli - należy odpowiednio skorygować grubość warstwy izolacyjnej.

²⁾ Izolacja cieplna wykonana jako powietrznoszczelna.

4.3.7. Próba szczelności

Instalacja centralnego ogrzewania najpóźniej na 24 godziny przed rozpoczęciem badania szczelności powinna być napełniona wodą zimną i dokładnie odpowietrzona. Po napełnieniu i odpowietrzeniu należy dokonać starannego przeglądu wszystkich elementów instalacji, kontrolując ich szczelność przy ciśnieniu statycznym słupa wody w instalacji. Próbę szczelności wykonać przy ciśnieniu próbnym 0,6 MPa w najniższym punkcie instalacji. Instalację uważa się za szczelną, jeśli w ciągu 30 min. podczas próby manometr kontrolny nie wykaże spadku ciśnienia.

4.3.8. Próba kontrolna

Przed przystąpieniem do badania działania instalacji na gorąco budynek powinien być ogrzewany w ciągu co najmniej 72 godzin. W czasie trwania próby należy utrzymać najwyższe obliczeniowe parametry czynnika grzejącego i dokonać oględzin wszystkich połączeń, uszczelnień. Podczas próby poza sprawdzeniem szczelności należy skontrolować zachowanie się kompensatorów, punktów stałych oraz uchwytów przesuwnych.

4.3.8. Obliczenia

- **Bilans ciepła**

- Zapotrzebowanie ciepła dla c.o. $Q_{c.o.} = 13,94 \text{ kW}$.

- **Dobór urządzeń technologicznych**

Dobór źródła ciepła:

- Wymagana moc źródła ciepła:

$$Q_k = 1,1 \cdot Q_{c.o.} = 1,1 \cdot 13,94 \text{ kW} = 15,33 \text{ kW}$$

Projektuje się pompę ciepła np. powietrzna pompa ciepła firmy Dimplex typ MONO 22 (układ dobrany przez firmę DIMPLEX – schemat w załącznikach).

- **Zabezpieczenie pompy**

- Naczynie wzbiorcze wg PN-B-02413:1991

$P_{stat.} = 1,1 \text{ bar}$

Pojemność zładu: urządzenia grzejne i rurarz - $0,3 \text{ m}^3$

razem: $0,3 \text{ m}^3$

$$V_u = 1,1 \cdot 0,3 \cdot 1,0 \cdot 0,0287 = 0,010 \text{ m}^3$$

$$V_c = 10 \cdot (3,5+1)/(3,5-1,1) = 18,75 \text{ l}$$

Dobrano naczynie wzbiorcze przeponowe o pojemności roboczej 20 l.

Średnica rury wzbiorczej naczynia wynosi $DN = 20 \text{ mm}$.

- **Zawór bezpieczeństwa dla c.o.**

Cisnienie otwarcia zaworu bezpieczeństwa to 3,5 bar

Przepustowość zaworu $3600 \cdot 15,9 \text{ kW}/2392,6 \text{ kJ/kg} = 23,93 \text{ kg/h}$

$$\text{Powierzchnia wypływu wody } A_w = 23,93/(5,03 \cdot 0,40 \cdot \sqrt{((0,385-0) \cdot 990,25)}) = 0,61 \text{ mm}^2$$

$$\text{Najmniejsza średnica wewnętrzna zaworu bezpieczeństwa } D_0 = \sqrt{4 \cdot 0,61/\pi} = 0,88 \text{ mm}$$

Dobrano zawór bezpieczeństwa membranowy np. SYR typ 1915 DN 20 mm o średnicy minimalnej DN 1 mm.

4.4. Powietrzna pompa ciepła

4.4.1. Opis projektowanych rozwiązań

Proponuje się wykonanie instalacji pompy ciepła powietrze/woda, której dobór leży po stronie firmy wykonującej pompę ciepła. W załączeniu przykładowy schemat instalacji pompy ciepła. Do realizacji można przyjąć wybór producenta pompy ciepła innej firmy pod warunkiem zachowania parametrów podanych w niniejszej dokumentacji w warunkach dostawy ciepła. Wybór firmy wykonującej pompę ciepła leży po stronie inwestora.

4.4.2. Próby ciśnieniowe

Wykonaną instalację pompy ciepła przed wykonaniem izolacji przewodów należy podać próbie szczelności na ciśnienie 6,5 bar dla instalacji c.o. i 9 bar dla c.w.u.

Próbę hydrauliczną uznaje się za pozytywną jeśli w przeciągu 20 min nie wystąpi spadek ciśnienia. Jeżeli próba wykaże wynik pozytywny należy przeprowadzić płukanie przewodów poprzez kilkakrotne napełnianie i opróżnianie instalacji. Następnie należy wykonać próbę instalacji „na gorąco”.

4.4.3. Zabezpieczenie antykorozyjne

Po próbie szczelności należy przystąpić do wykonania zabezpieczenia antykorozyjnego. Oczyszczyć rury stalowe do II° czystości wg PN-H-97051:1970 „Ochrona przed korozją - Przygotowanie

powierzchni stali, staliwa i żeliwa do malowania - Ogólne wytyczne” i pomalować emalią podkładową czerwoną, tlenkową oraz następnie emalią syntetyczną aluminiową - zgodnie z Instrukcją Zabezpieczeń Antykorozyjnych ITB-191.

4.4.4. Izolacje cieplochronne i kolorystyka przewodów

Przewody należy izolować wg:

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał o współczynniku przewodzenia ciepła $\lambda = 0,035 \text{ W/(m}\cdot\text{K)}^1$)
1	średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	średnica wewnętrzna od 22 do 35 mm	30 mm
3	średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury

Uwaga:

¹⁾ Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przewodzenia ciepła niż podano w tabeli - należy odpowiednio skorygować grubość warstwy izolacyjnej.

²⁾ Izolacja cieplna wykonana jako powietrznoszczelna.

Powierzchnia izolowana winna być sucha i czysta. Zakończenia izolacji należy zabezpieczyć przed zawilgoceniem i uszkodzeniem.

Dla odróżnienia poszczególnych rurociągów wykonać opaski identyfikacyjne o wymiarach i w odstępach wg PN-70/01270/07 w kolorach:

- zasilanie w kolorze cyber,
- powrót w kolorze ultramaryny,
- armatura oraz kołnierze w kolorze czarnym,
- woda zimna w kolorze zielonym,
- woda ciepła w kolorze czerwonym,
- przewody cyrkulacji w kolorze pomarańczowym.

Kierunki przepływu wody oznaczyć czarnymi strzałkami o długości od 50 do 300 mm, zależnie od średnicy rurociągu.

4.5. Instalacja wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła

Założenia projektowe:	Centrala nr 1
Powierzchnia wentylowana [m ²]	150,39
Zewnętrzna temperatura obliczeniowa [°C]	-16
Projektowana temperatura wewnętrzna [°C]	20
Projektowana ilość powietrza wentylacyjnego [m ³ /h]	2480
Moc nagrzewnicy elektrycznej [kW]	6
Odzysk ciepła z aparatów wentylacyjnych [kW]	4
Zredukowane zapotrzebowanie na moc grzewczą do wentylacji [kW]	2

4.5.1. Opis układu

Zaprojektowano system wentylacji mechanicznej kanałowej nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła. W centrali powietrze zostanie tak przygotowywane, aby zapewnić odpowiednie warunki dla potrzeb wentylowanych pomieszczeń. Za pomocą układów w pomieszczeniach wymienione zostanie 2480 m³/h.

Powietrze świeże rozprowadzone zostanie poprzez sieć kanałów wentylacyjnych stalowych ocynkowanych okrągłych. Elementami nawiewnymi systemu wentylacji są anemostaty prostokątne. Na każdym odejściu instalacji należy zamontować przepustnicę w celu regulacji wydatku. Kanały wentylacyjne układu należy izolować matami izolacyjnymi z wełny mineralnej pokrytej aluminiową izolacją o grubości mat 30 i 50 mm. Wszystkie kanały należy mocować do stropu lub ścian

i prowadzić możliwie najwyżej w przestrzeni pomiędzy stropem, a podwieszanym sufitem. Przed włączeniem do centrali wentylacyjnej, na kanałach wentylacyjnych należy zamontować tłumiki hałasu.

Parametry powietrza zewnętrznego

- dla okresu letniego: $t_{zoc} = 30^{\circ}\text{C}$, $\phi_{zoc} = 45\%$,
- dla okresu zimowego: $t_{zoc} = -16^{\circ}\text{C}$, $\phi_{zoc} = 90\%$.

Parametry powietrza w pomieszczeniach

Dla okresu letniego nie przewiduje się normowania temperatury powietrza w żadnym z pomieszczeń.

Dla okresu zimowego = 20°C .

Normowanie wilgotności powietrza w pomieszczeniach

W projekcie nie przewidziano normowania wilgotności powietrza nawiewanego do pomieszczeń. W pomieszczeniach wymagających normowania wilgotności należy umieścić nawilżacze pomieszczeniowe.

4.5.2. Wytyczne montażowe

Przebiecia kanałów przez strefy p.poż. uszczelnić specjalnym klejem wg wytycznych p.poż.. Wszystkie przebiecia przez stropy, ściany dokładnie uszczelnić.

Kanały należy mocować do elementów konstrukcyjnych budynku za pomocą podwieszeń z wkładką antywibracyjną. Materiał podpór i podwieszeń powinna charakteryzować odpowiednia odporność na korozję w miejscu zamontowania. Odległość między podporami lub podwieszeniami powinna być ustalona z uwzględnieniem ich wytrzymałości i wytrzymałości przewodów tak, aby ugięcie sieci przewodów nie wpływało na jej szczelność, właściwości aerodynamiczne, naruszalność konstrukcji.

Uruchomienie i montaż urządzeń zlecić firmie przeszkolonej przez producenta urządzeń, zgodnie z jego wytycznymi. Urządzenia i elementy wentylacyjne powinny być zamontowane zgodnie z instrukcją producenta. Należy zapewnić łatwy dostęp do urządzeń i elementów wentylacyjnych w celu ich obsługi, konserwacji lub wymiany. Czyszczenie instalacji powinno być zapewnione przez zastosowanie otworów rewizyjnych w przewodach instalacji lub demontaż elementu składowego instalacji. Otwory rewizyjne powinny umożliwiać oczyszczenie wewnętrznych powierzchni przewodów, a także urządzeń i elementów instalacji, jeśli konstrukcja tych urządzeń i elementów nie umożliwia oczyszczenia w inny sposób. Wykonanie otworów rewizyjnych nie powinno obniżać wytrzymałości i szczelności przewodów jak również właściwości cieplnych, akustycznych i przeciwpożarowych.

Materiały, z których wykonane są wyroby stosowane w instalacjach wentylacyjnych powinny odpowiadać warunkom stosowania w instalacjach. Powierzchnie obudów powinny być gładkie, bez załamań, wgnieceń, ostrych krawędzi i uszkodzeń powłok ochronnych.

Szczelność połączeń urządzeń i elementów wentylacyjnych z przewodami wentylacyjnymi powinna odpowiadać wymaganiom szczelności tych przewodów.

W przewodach o przekroju kołowym o średnicy nominalnej mniejszej niż 200 mm należy stosować zdejmowane zaślepki lub trójniki z zaślepkami do czyszczenia. W przypadku przewodów o większych średnicach należy stosować trójniki o nominalnej średnicy 200 mm, lub otwory rewizyjne o wymiarach podanych niżej:

Średnica przewodu	Minimalne wymiary otworu rewizyjnego w ścianie przewodu	
[mm]	[mm]	
d	długość	długość łuku
$200 \leq d \leq 315$	300	100

$315 \leq d \leq 500$	400	200
≥ 500	500	400
otwór rewizyjny jako właz	600	500

W przypadku wykonywania otworów rewizyjnych na końcu przewodu, ich wymiary powinny być równe wymiarom przekroju poprzecznego przewodu.

W przypadku gdy przewiduje się demontaż elementu instalacji w celu umożliwienia czyszczenia, powstałe w ten sposób otwory nie powinny być mniejsze niż określone powyżej.

Należy zapewnić dostęp do otworów rewizyjnych w przewodach zamontowanych nad sufitem podwieszanym.

4.5.3. Regulacja instalacji

Wstępną regulację sieci wentylacji mechanicznej przeprowadzić na przepustnicach na kanałach głównych i odgałęzieniach, dokładną regulację wydatków powietrza ustawić na przepustnicach wywiewników i nawiewników.

4.5.4. Wytyczne wykonania

Kanały z blachy stalowej ocynkowanej wykonać zgodnie z wytycznymi producenta zachowując szczególną staranność wykonania. Grubość blachy powinna być dostosowana do przekroju kanału. Połączenia kanałów należy wykonać przy pomocy ocynkowanych kołnierzy z uszczelnieniem z gumy porowatej i masy silikonowej. Kanały wentylacyjne okrągłe, z blachy stalowej ocynkowanej, łączone za pośrednictwem muf lub nypli, z uszczelnieniem poprzez uszczelkę gumową. Podwieszenia kanałów powinny być wykonane na prętach gwintowanych z podkładkami gumowymi lub na taśmach stalowych (wieszaki z przekładkami z gumy). Mocowania kanałów do konstrukcji wsporczych z przekładkami z gumy. Wszelkie elementy instalacji należy wykonać w taki sposób, aby uniemożliwić przenoszenie drgań na konstrukcje budynku. Do podwieszeń kanałów i urządzeń wentylacyjnych stosować elementy systemowe jednego producenta.

Wszelkie elementy sieci kanałów oraz elementy montażowe powinny być w wykonaniu ocynkowanym. Kanały wentylacyjne należy izolować termicznie matami z wełny mineralnej pod folia aluminiową. Minimalna grubość izolacji to 30 i 50 mm. Styki izolacji należy okleić samoprzylepną taśmą z folii aluminiowej. Maty podwieszone do kanałów należy mocować dodatkowo przy pomocy szpilek zgrzewanych do kanałów. W miejscach, w których jest to niezbędne izolacje należy wzmocnić drutem stalowym ocynkowanym. Wszelkie izolacje należy wykonać z użyciem firmowych materiałów montażowych i akcesoriów. Całość instalacji wentylacyjnych należy poddać badaniom rozruchowym i regulacji.

Regulację hydrauliczną wykonać należy do uzyskania żądanych przepływów powietrza z dokładnością do $\pm 10\%$.

Instalacja wentylacyjna pod względem szczelności powinna spełniać wymagania PN-B-76001:1996. Całość procedur odbiorowych należy przeprowadzić zgodnie z Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Instalacji Wentylacyjnych COBRTI Instal – Zeszyt nr 5.

5. INSTALACJE ZEWNĘTRZNE

5.1. Zewnętrzna instalacja zbiornikowa

Zasilanie w wodę projektowanego zbiornika ppoż odbywało się będzie z proj. wg odr. oprac. ujęcia wody poprzez projektowaną zewnętrzną instalację wodociągową wykonaną z rur polietylenowych PE100-RC SDR17 PN10 Ø50x4,6. Na zasilaniu zbiornika projektuje się zawór pływakowy dn40. Rurociąg prowadzić ze spadkami podanymi w części rysunkowej oraz łączyć przy pomocy złącz elektrooporowych lub zgrzewania elektrooporowego.

Projektuje się również studnię wodomierzową z kręgów betonowych dn1000. Schemat studni wraz z zestawem wodomierzowym w części rysunkowej. Dodatkowo zaprojektowano studnię

przelewową dn1000 z kręgów betonowych.

Należy umieścić min. 30 cm nad wykonaną instalacją wodociągową taśmę lokalizacyjną koloru niebieskiego z zatopioną wkładką metalową o szerokości taśmy 20 cm. Końcówki taśmy należy wyprowadzić do skrzynek zasuw oraz studni. Łączenie taśm należy wykonać w sposób nie przerywający przewodności elektrycznej.

Wszystkie oznaczenia armatury zabudowanej na zewnętrznej instalacji wodociągowej należy oznakować w sposób trwały, czytelny odporny na warunki atmosferyczne zgodnie z PN-86/B-09700. Tabliczki lokalizować na trwałych elementach ogrodzeń za zgodą właścicieli lub na słupkach z rury st.oc. o średnicy 32 mm umieszczone na granicy z pasem drogowym.

Po wykonaniu zewnętrznej instalacji wodociągowej należy przeprowadzić próbę szczelności, a następnie płukanie przewodu.

Pobór wody do celów pożarowych odbywał się będzie z dwóch stanowisk. Do poboru wody zaprojektowano przewody ssawne z rur stalowych, nierdzewnych o średnicy 114,3x3,0 mm. Dolne końce przewodów ssawnych umieszczone będą w projektowanej studni ssawnej minimum 110 cm nad dnem zbiornika oraz zaopatrzone w kosze ssawne z zaworami zwrotnymi. Górne części przewodów ssawnych wyprowadzone będą 0,5-1,0 m nad poziom stanowiska czerpania wody i zakończone poziomymi odcinkami rur zaopatrzonymi w nasady strażackie wraz z pokrywami typ 110 zgodnie z PN-M-51038.

Doprowadzenie wody do studni ssawnej zaprojektowano z rur kanalizacyjnych litych SN8 PCV ø250. Przewód należy układać na podsypce piaskowej ze spadkiem zgodnym z częścią rysunkową. Po ułożeniu rurociągu należy wykonać zasypkę i obsypkę. Na końcu przewodu w studni ssawnej należy umieścić klapę zwrotną ø250 zapobiegającą przelaniu studni ssawnej.

Dodatkowo na przewodach ssawnych zaprojektowano samo czynne zawory odwadniające, umożliwiające odprowadzenie wody z części nadziemnej rurociągu w sposób zabezpieczający przed jej zamarznięciem. Zbiornik powinien być również wyposażony w wodowskaz, do kontroli poziomu wody w zbiorniku.

Po wykonaniu wszystkich robót zbiornik oraz elementy armatury należy oznaczyć tabliczkami informacyjnymi zgodnie z punktem 4.13 normy PN-B - 02857: 2017-04 oraz PN-B -09700: 1986.

5.2. Zewnętrzna instalacja kanalizacyjna

Odprowadzenie ścieków z projektowanego budynku usługowo-biurowo-handlowego prowadzone będzie poprzez projektowaną zewnętrzną instalację kanalizacji sanitarnej do projektowanego zbiornika bezodpływowego na terenie działki na której znajduje się inwestycja.

Projektuje się wykonanie zewnętrznej grawitacyjnej instalacji kanalizacji sanitarnej z rur kanalizacyjnych kielichowych PVC ø 160 (klasy SN 8), rdzeń lity łączonych na uszczelkę gumową typu wargowego. Instalacja składała się będzie z dwóch studni rewizyjnych PVC ø425 oraz odcinków łączących studnie. Długość tej instalacji wynosiła będzie ok 48,85 m i należy ją układać ze spadkiem minimalnym 1,5 %.

Instalacje należy układać z projektowanym spadkiem na podsypce piaskowej oraz wykonać obsypkę i zasypkę. Pozostały zasyp na działce inwestora można wykonać gruntem rodzimym.

Po zakończeniu robót montażowych i przed zasypaniem całej kanalizacji należy wykonać niezbędne próby szczelności.

5.3. Wykonanie i zabezpieczenie wykopu

Roboty ziemne prowadzić w wykopach otwartych z odpowiednim do kategorii gruntu nachyleniem skarp z zabezpieczeniem zgodnie z BN-83/8836-02. W miejscach potencjalnego występowania wód gruntowych w obrębie wykopów należy wykonać system odwodnienia na czas robót montażowych np. metodą powierzchniowego odwadniania za pomocą pompowania. Ilość

godzin pompowania winna być potwierdzana na bieżąco przez nadzór inwestorski.

Poza tym w miejscu wysokiego poziomu wód gruntowych projektuje się zabezpieczenie wykopu ścianką szczelną. W przypadku lokalnie występujących gruntów organicznych - torfów i namulów należy wykonać ich wymianę oraz wzmocnienie podłoża.

Jeżeli wykop osiągnie głębokość większą niż 1 m od poziomu terenu należy wykonać bezpieczne zejście (wyjście) dla pracowników przez wykonanie schodów o szerokości 0,7m w ścianie wykopu o nachyleniu max 45st. lub stosować drabinki o nachyleniu max 42st. W wykopie należy wykonać dwa wyjścia z dwóch stron w przeciwnych kierunkach, jeżeli długość wykopu przekracza 2m. Odległość między zejściami (wyjściami) do wykopu nie powinna przekraczać 20m. W odległości mniejszej od 0,5m od istniejącej instalacji, roboty należy prowadzić ręcznie.

Zabronione jest składowanie urobku i rur:

- W odległości mniejszej niż 1,0m dla urobku i 2,5m dla rur od krawędzi wykopu, jeżeli ściany jego są obudowane, w granicach klina odłamu gruntu, jeżeli ściany wykopu nie są umocnione.

6. UWAGI KOŃCOWE

Całość prac wykonać zgodnie z przepisami podanymi w „Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych”, z niniejszym projektem, a także z zasadami wiedzy i sztuki technicznej.

Wszystkie próby szczelności należy wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru instalacji oraz obowiązującymi przepisami i normami.

Wszystkie materiały instalacyjne oraz elementy prefabrykowane winny posiadać aprobaty techniczne (atesty) i odpowiadać Polskim Normom.

Przed rozpoczęciem prac należy dokładnie wyznaczyć trasę przebiegu odcinków rurociągów oraz ich punktów stałych.

Projektowane obiekty podlegają wytyczeniu przed rozpoczęciem robót i inwentaryzacji powykonawczej przed zasypaniem przez jednostkę wykonawstwa geodezyjnego.

Przed rozpoczęciem robót dokonać rozeznania, co do przebiegu tras urządzeń podziemnych.

Całość wykonać zgodnie z Wymaganiami technicznymi Cobot Instal; „Warunki techniczne wykonania i odbioru sieci wodociągowych ” oraz „ Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót montażowych” z. II Instalacje Sanitarne.

Opracował:

mgr inż. Magdalena Swiontek Brzezinska

nr upr. POM/0086/PBS/22

CZĘŚĆ RYSUNKOWA

ZAŁĄCZNIKI